Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

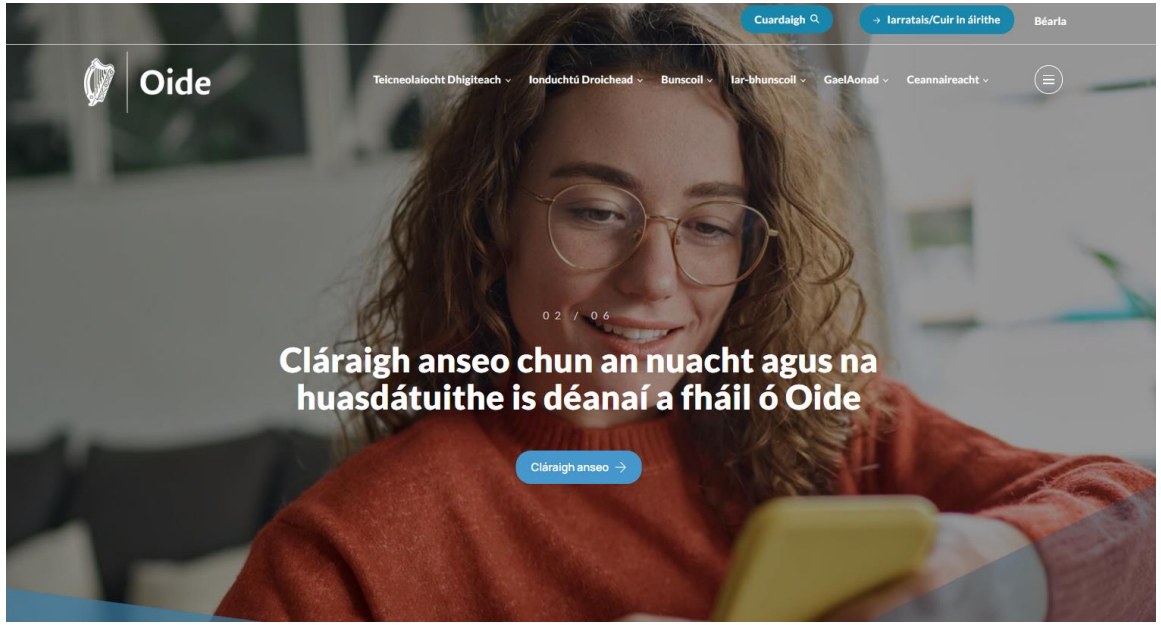
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

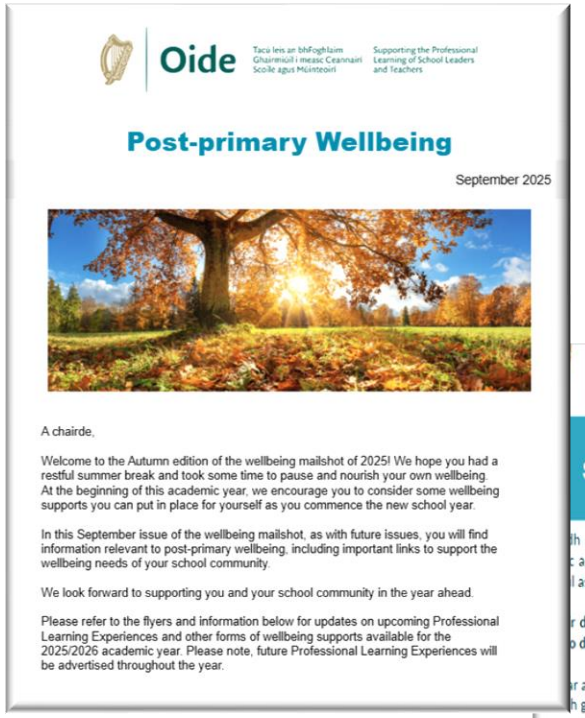
Pleanáil agus Ullmhú do Cheisteanna Íogaire in OSPS na Sraithe Sóisearaí agus Sinsearaí

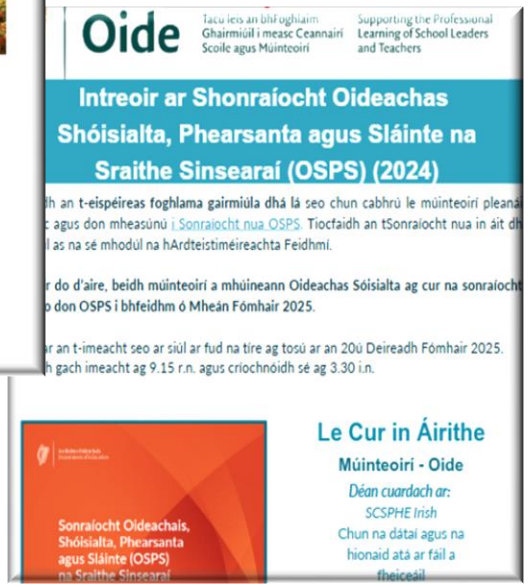
Éascaitheoir:

CC BY NC

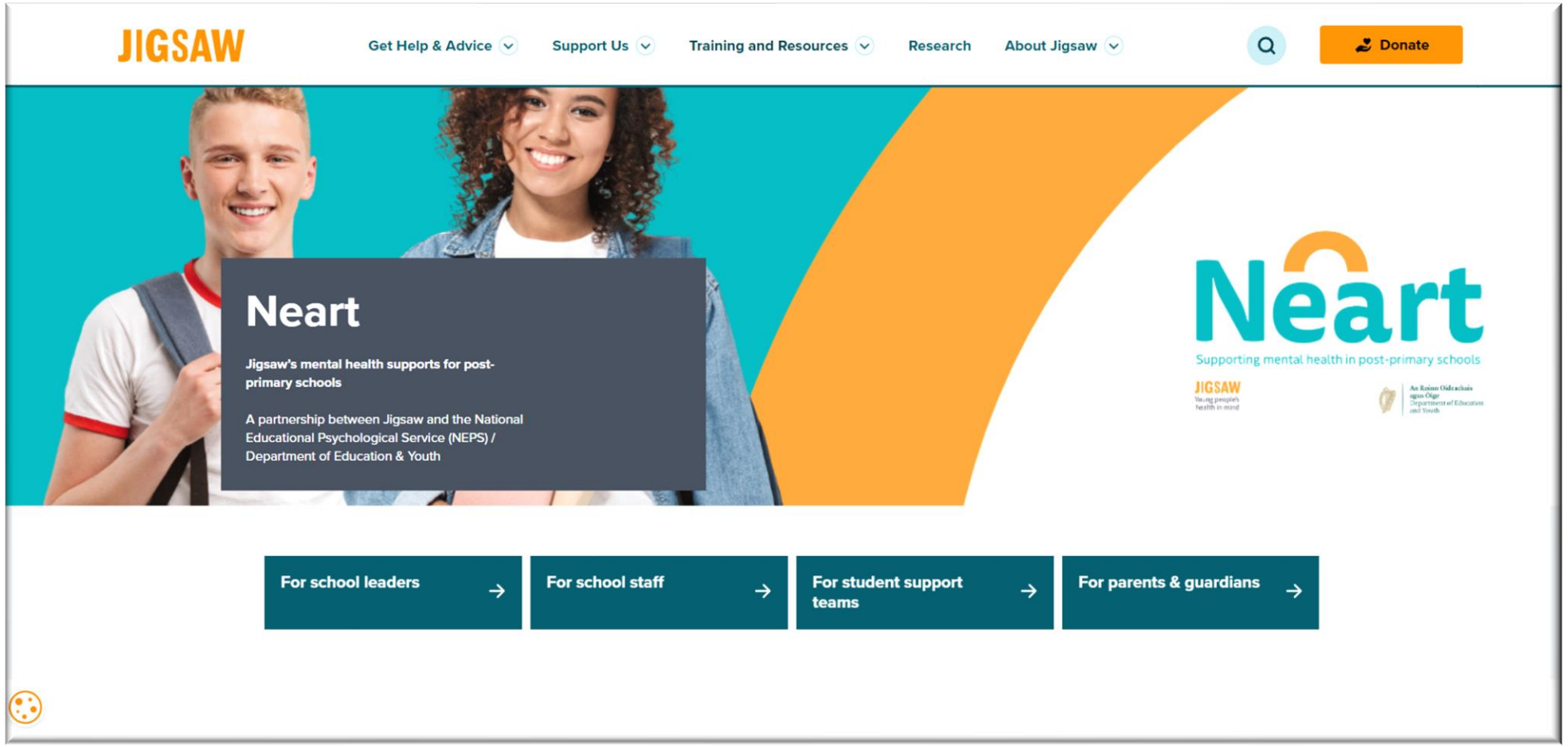
Cláraigh lenár Liostaí Seoltaí: Oide.ie

Neart - eolas do scoileanna

Balla Padlet

Acmhainní & Tacaíochtaí

padlet

tinyurl.com/OSPSPleanailagusUIlmhu

Ionchas

Tae/Caife	11:00 – 11:15
Lón	13:00 – 14:00

Tús Eolais

- D’ainm
- An scoil ina múineann tú
- Cad leis a bhfuil tú ag súil inniu?

Forléargas ar Lá

Seisiún 1 **9:15 - 11:00**	**Pleanáil** • Glac páirt i gcur chuige comhoibríoch ó thaobh pleanála de. • Glac le torthaí foghlama mar bhunchloch den phleanáil agus oibrigh ar an mbonn sin. • Dear Aonad Foghlama a bhfuil torthaí foghlama nasctha mar bhonn faoi.
11:00 – 11:15 Sos	
Seisiún 2 **11:15 – 13:00**	**Éascaigh** • Déan plé ar éascú mar chur chuige chun comhráite íogaire a chothú. • Tabhair aitheantas do straitéisí oideolaíochta a chuireann éascú chun cinn • Forbair scileanna trí comhráite a éascú.
13:00 – 14:00 Lón	
Seisiún 3 **14:00 – 15:45**	**Ullmhaigh** • Déan anailísiú ar acmhainn teagaisc a aithníonn saincheisteanna íogaire féideartha. • Ullmhaigh straitéisí cuí chun ábhar íogair a sholáthar ar bhealach sábháilte ionchuimsitheach. • Déan machnamh ar réimsí tionchair chun a aithint cad atá de chumhacht acu agus cad nach bhfuil neart acu air nuair a mhúintear ceisteanna íogaire.

Le linn an lae seo

Tuigfidh rannpháirtithe an príomhról a ghlacann pleanáil éifeachtach i gcomhráite íogaire a éascú.

Cuirfidh siad lena scileanna éascaithe a theastaíonn chun comhráite íogaire sa seomra ranga OSPS.

Déanfaidh siad anailísiú ar acmhainn teagaisc agus ullmhóidh le haghaidh ceisteanna íogaire a d'fhéadfadh teacht chun cinn.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professiona Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 1

Plean

CC BY NC

Faoi Dheireadh an tSeisiúin seo:

Tuigfidh rannpháirtithe an príomhról a ghlacann pleanáil éifeachtach i gcomhráite íogaire a éascú.

Spás Sábháilte le Comhaontú

Oide

LFG 1

Níl aon bhaint ag spás sábháilte le topaicí deacra a sheachaint -- cruthaítear spás sábháilte lena chinntiú gur féidir na topaicí sin a phlé go cúramach ar bhealach stuama, measúil.

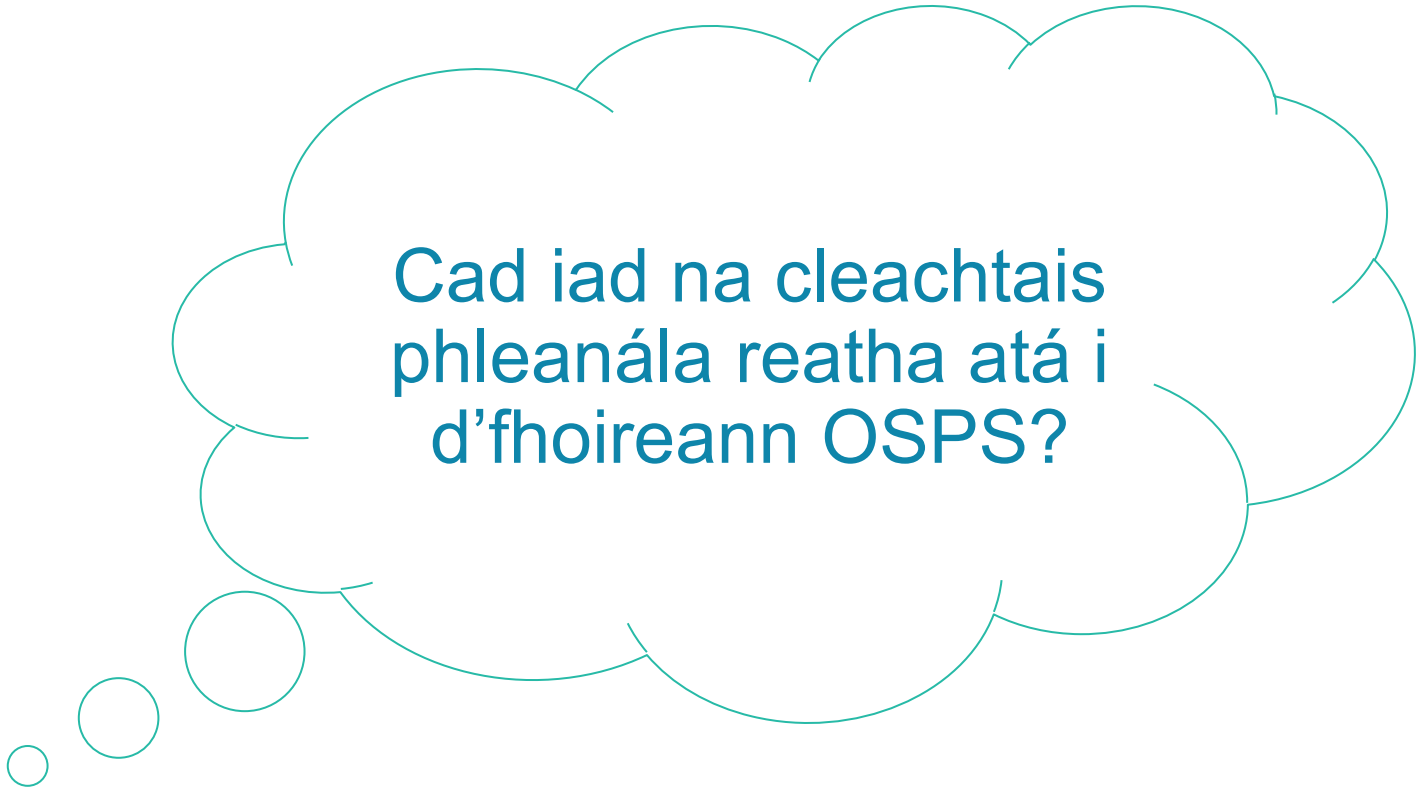
Cad iad na treoracha a theastaíonn uaibh le haghaidh Spás Sábháilte le Comhaontú dár ngrúpa inniu?

Bristeoir Oighir

Tugann sé sin chun cuimhne dom ...

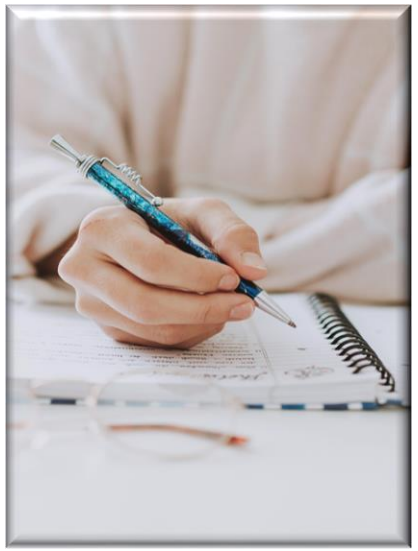
Plé grúpa

Cad iad na cleachtais phleanála reatha atá i d’fhoireann OSPS?

Doiciméad Eolas OSPS

"San am céanna, tá sé tábhachtach go bhfuil deis ag gach scoláire plé leis an bhpríomhfhoghlaim agus nach roghnaíonn múinteoirí chun cloí le topaicí neamhurchóideacha nó leo siúd a cheapann siad a bhfuil tábhacht leo agus chun topaicí eile a fhágáil ar lár" (NCCA, 2021, lch.18)

Cleachtais Phleanála Éifeachtacha

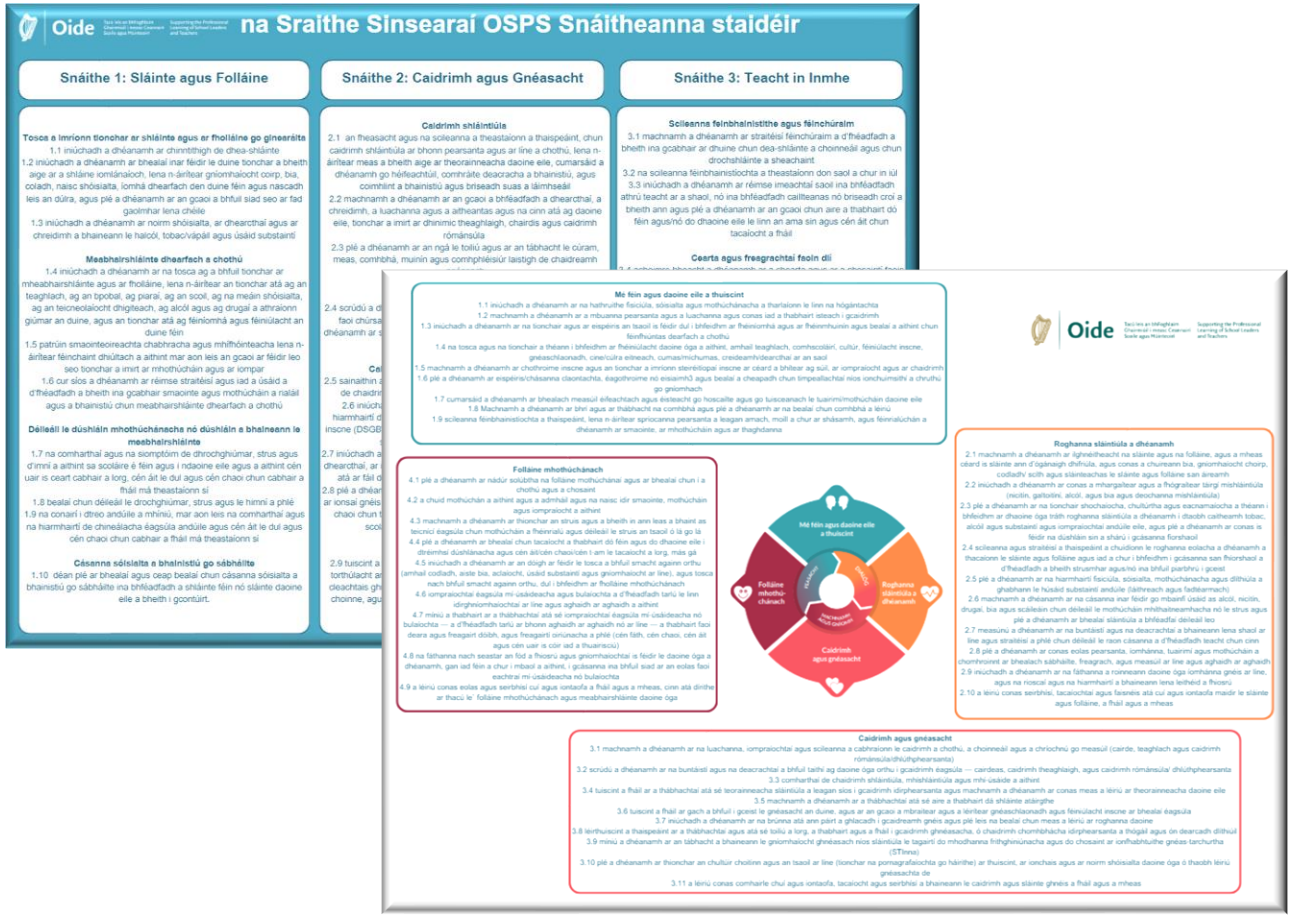

- Aithin príomhthéamaí OSPS.
- Leanúnachas sa phleanáil.
- Tar ar ais go torthaí foghlama go leor amanna
- Léirigh dul chun cinn de réir aoise agus de réir chéime na scoláirí.
- Torthaí foghlama aonair / Torthaí foghlama nasctha.

Torthaí Foghlama ar Ábhair Íogaire

Caith súil siar ar na torthaí foghlama ó Shonraíochtaí na Sraithe Sóisearaí agus na Sraithe Sinsearaí.

Mar ghrúpa, roghnaigh ceann nó dhó de na torthaí foghlama is íogaire leat a mhúineadh.

Tacú le Torthaí Foghlama ar Ábhair Íogaire

Léigh go cúramach an toradh foghlama agus déan fócas na foghlama a aithint

Féach ar na doiciméid tuilleadh eolais agus ar na hUirlisí Úsáide OSPS

Déan machnamh ar an réamhfhoghlaim a theastóidh ó scoláirí chun tabhairt faoin toradh foghlama seo

Fiafraigh de na scoláirí (an bhfuil aon rud ann a bheadh ina chabhair acu díriú air?)

Fiafraigh díot féin (an dteastaíonn cabhair uaim maidir le haon rud?)

Fiafraigh de mo roinn (an bhfuil an t-ábhar seo múinte ag aon duine cheana agus an féidir leo comhairle a thabhairt dom?)

Ag Plé le Torthaí Foghlama

Oide

Toradh foghlama

2.9 - iniúchadh a dhéanamh ar na fáthanna a roinneann daoine óga íomhánna gnéis ar líne, agus na rioscaí agus na hiarmhairtí a bhaineann lena leithéid a fhiosrú

- ✓ Sraith Shóisearach
- ○ Sraith Shinsearach

Briathar Gnímh

Fiosrú: féachaint go críochnúil ar mhaithe le nithe a thabhairt chun eolais; iniúchadh nó mionscrúdú

(CNCM, 2023, lch.20)

Príomhthéarmaí

Íomhánna gnéis

An baol

Na hiarmhairtí

Foghlaim atá beartaithe

- An fáth a roinneann daoine íomhánna
- Aithin tionchair shóisialta agus brú ón bpiarghrúpa
- Aithin an fhuinneamh dhinimic i gcaidrimh
- Bíodh tuiscint agat ar na rioscaí dleathacha
-
-

Torthaí foghlama nasctha

3.10
3.11

Nasc CF L1/L2

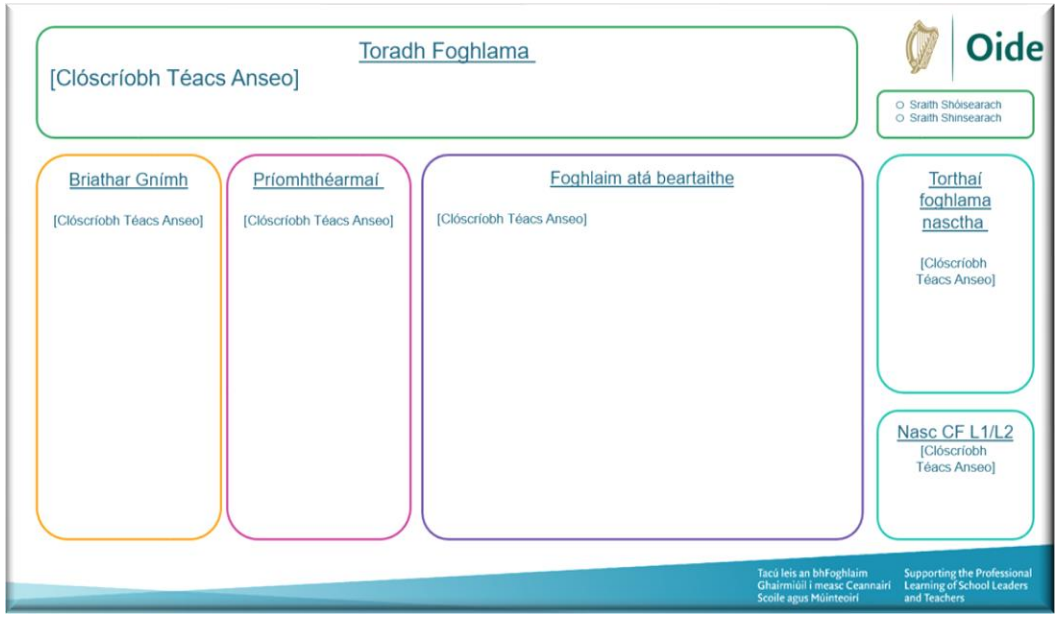
Cúram Pearsanta
3.34, 3.44, 3.45

Gníomhaíocht – Ag Plé le Torthaí Foghlama

Roghnaigh gach grúpa ceann nó dhó de thorthaí foghlama is íogair leo a mhúineadh.

Bain úsáid as an bhformáid atá curtha ar fáil chun na príomh chodanna a aithint agus a bhaint as an toradh foghlama / torthaí foghlama atá roghnaithe agaibh.

Bíodh na gluaiseanna agus na doiciméid tuilleadh eolais ina gcabhair agaibh.

Uirlisí úsáide OSPS

Sula gcuirfidh tú tús le haonad foghlama, glac roinnt ama chun dul trí na huirlisí úsáide agus acmhainní ábhartha a bhaineann leis na torthaí foghlama atá roghnaithe agaibh.

Ag Ullmhú don Teagasc

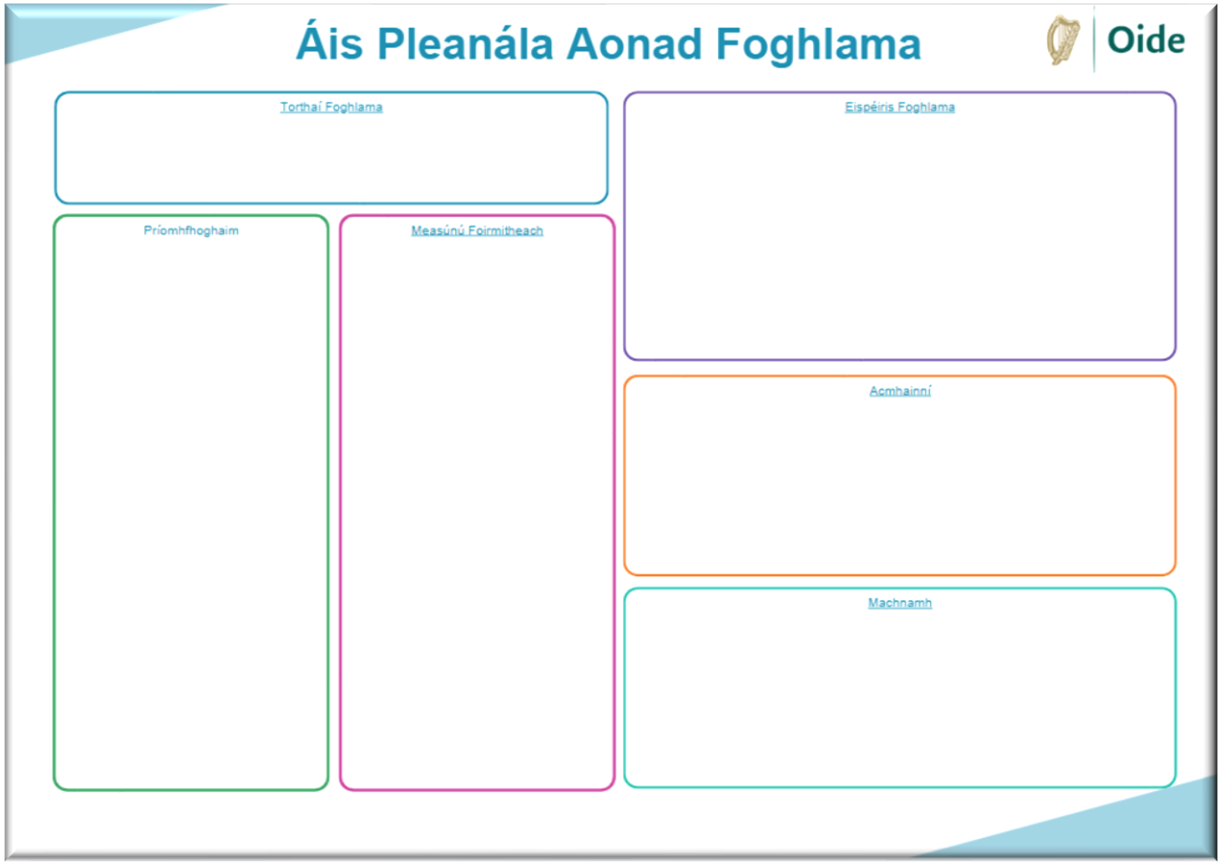

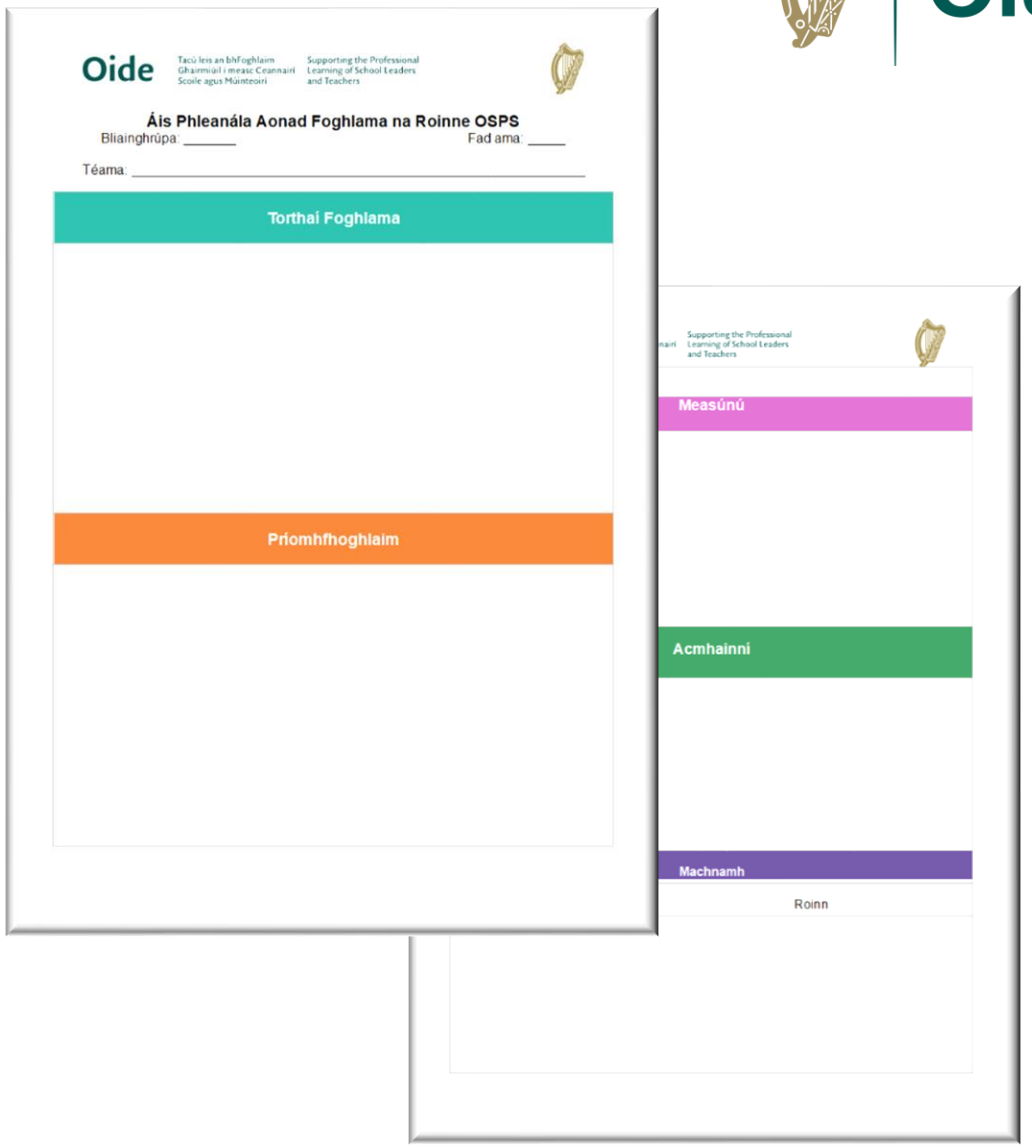
OSPS a Theagasc

Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG

Aonad Foghlama

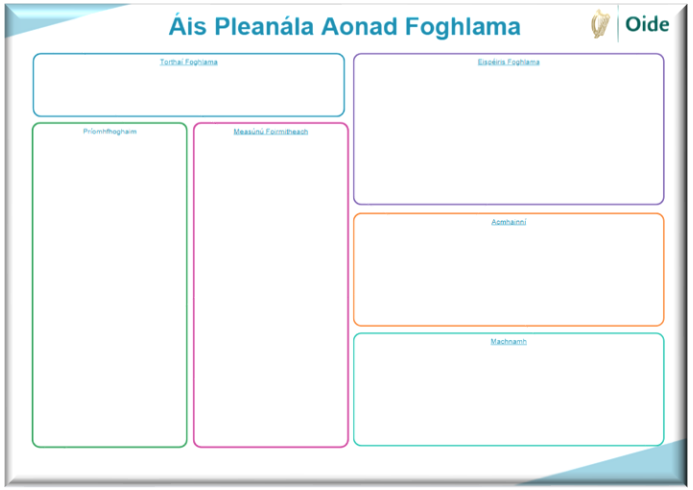

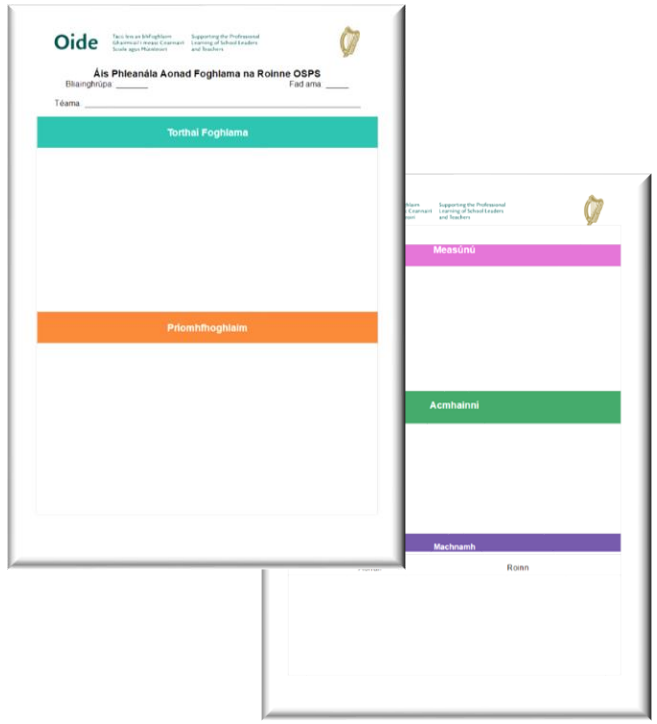
Gníomhaíocht – Aonad Foghlama a Chruthú

Bainigí úsáid as an acmhainn toraidh foghlama atá forbartha agaibh agus cruthaígí Aonad Foghlama.

15 Nóiméid

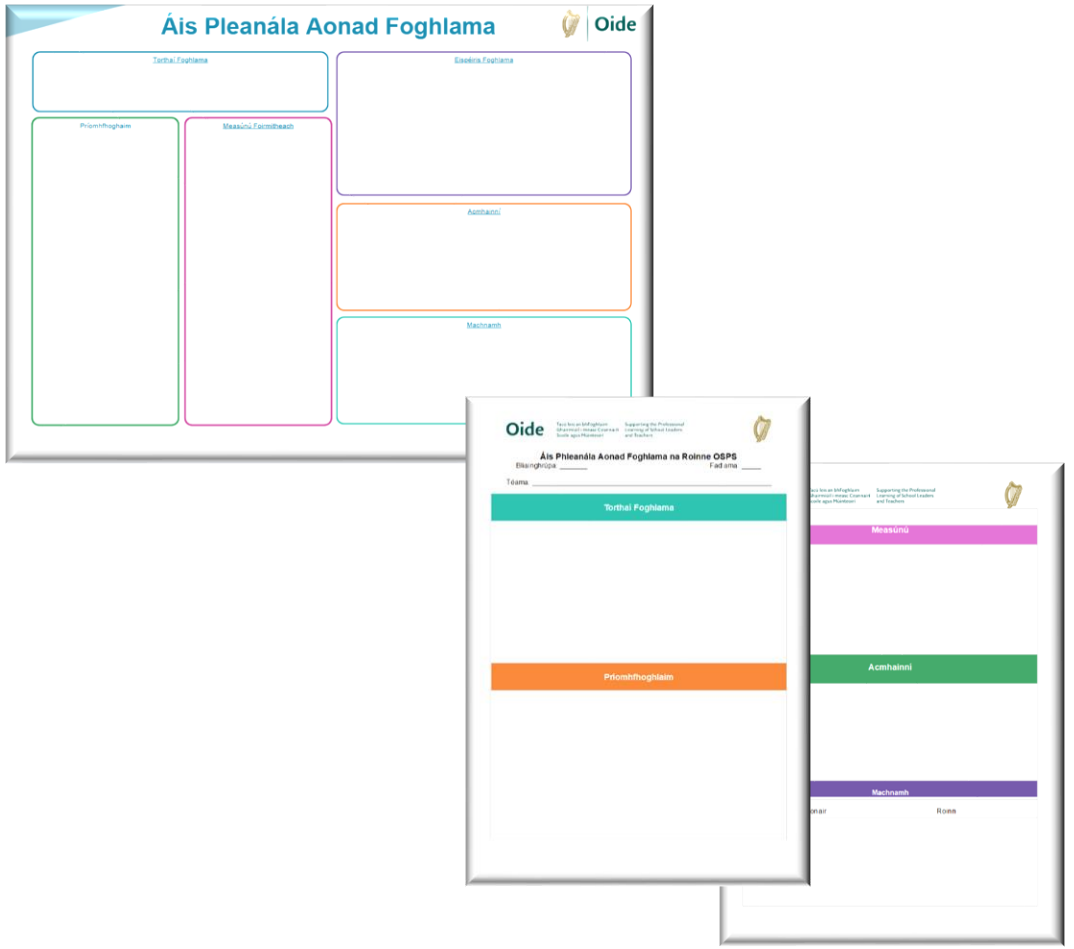

Aonad Foghlama

Caithígí súil siar ar an Aonad Foghlama agaibh agus dírígí ar na deiseanna atá ann le haghaidh comhrá.

1. Aithnígí áiteanna a bhfuil deiseanna le haghaidh comhráite íogaire.

1. Cuimnígí ar cad é an réamhfhoghlaim a bhí ann.

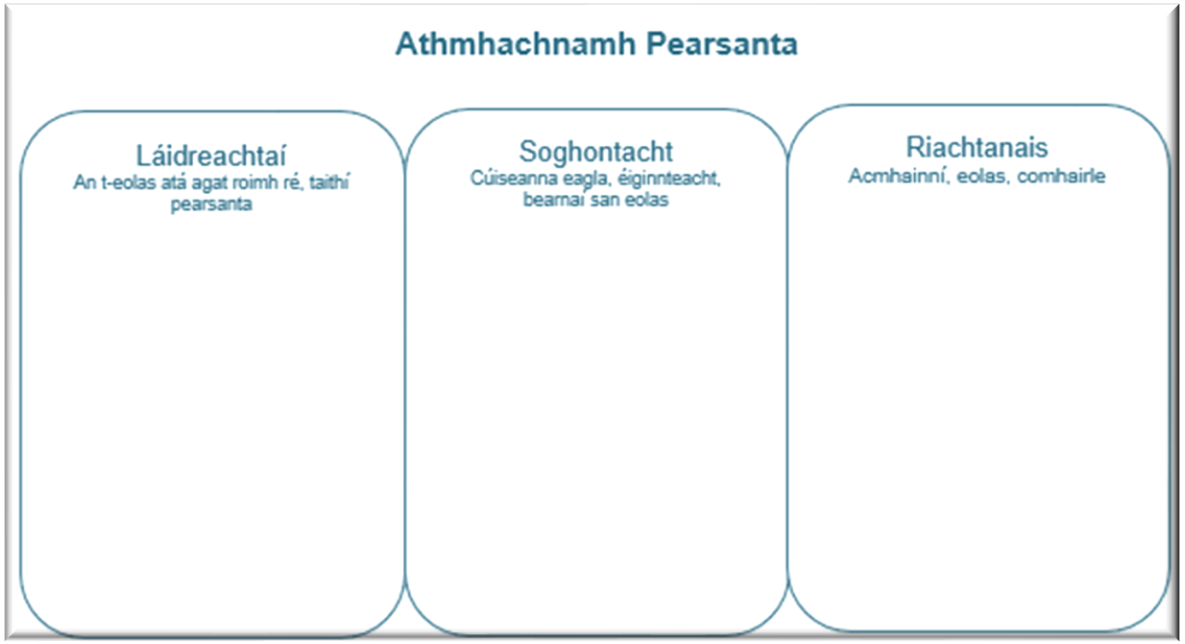

Athmhachnamh Pearsanta

Oide

LFG 2

Déan athmhachnamh ar do láidreachtaí pearsanta, soghontacht phearsanta, agus riachtanais phearsanta atá ann nuair a éascaíonn tú comhráite íogaire.

Sos

15 Nóiméid

Eolas ar conas EFG san Fholláine agus OSPS a bheidh ar siúl amach anseo a chur in áirithint

tinyurl.com/kcyfzdwf

Spreagthóir

Roghnaigh cárta a bhfuil dúil agat ann.

Léigh an cheist ar chúl an chárta agus tá fáilte roimh chách a bhfreagra a roinnt.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 2

Éascaigh

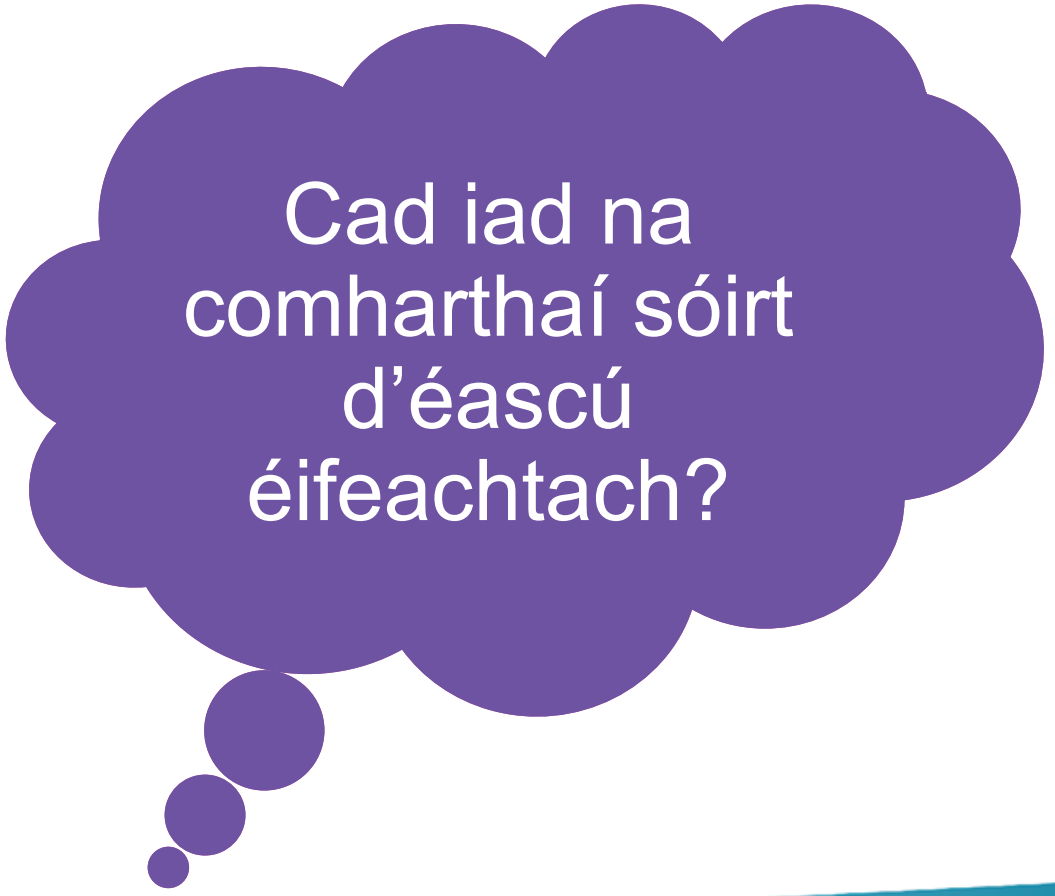
CC BY NC

Faoi Dheireadh an tSeisiúin seo:

Cuirfidh siad lena scileanna éascaithe a theastaíonn chun comhráite íogaire sa seomra ranga OSPS.

An Múinteoir mar Éascaitheoir Foghlama

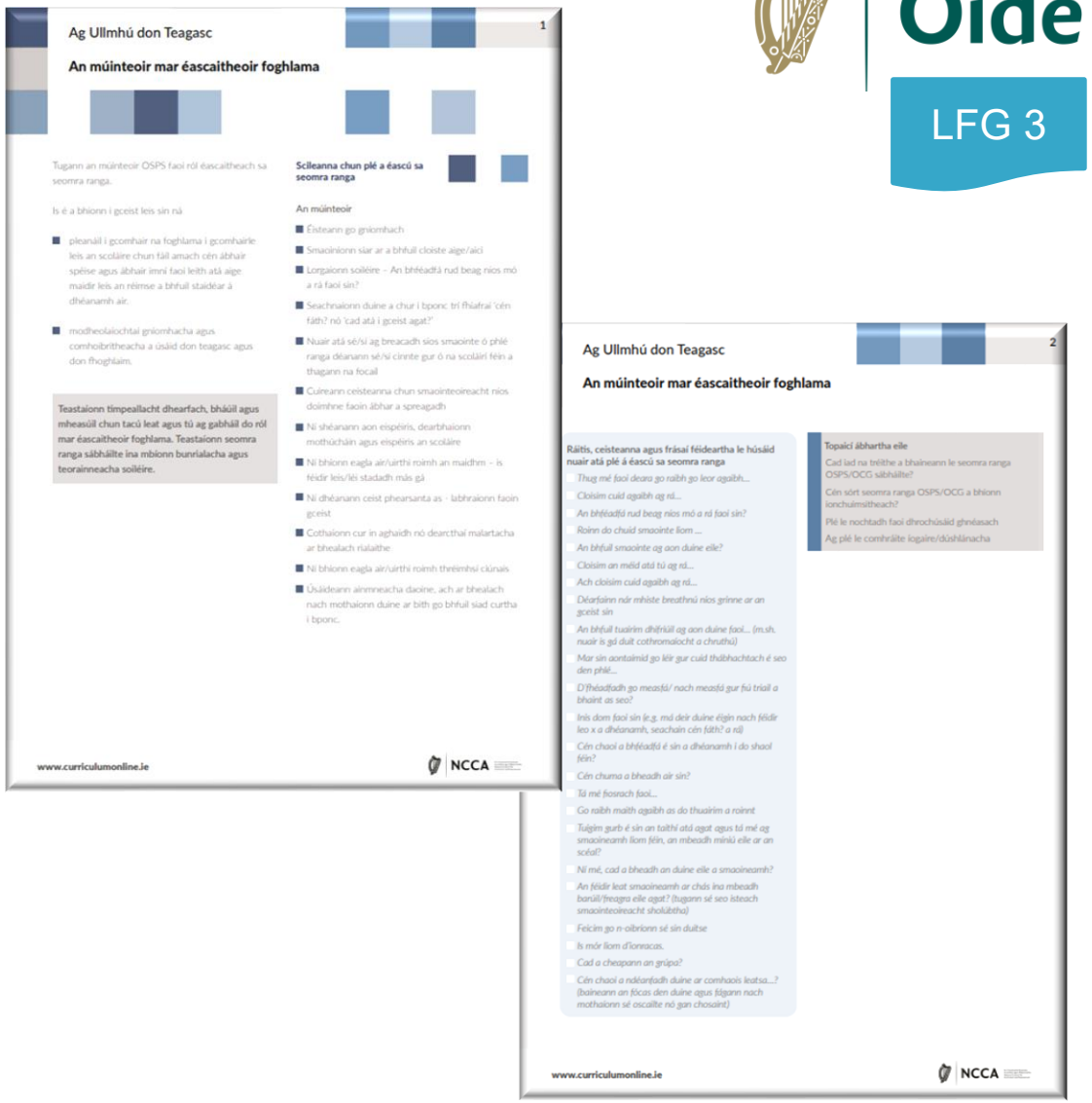
CNC

Cad iad na ceangail a dhéanann tú idir an doiciméad agus do chleachtas féin?

Cad is rud nua agat?

Cad iad na Ceisteanna atá agat?

tinyurl.com/bd522wk8

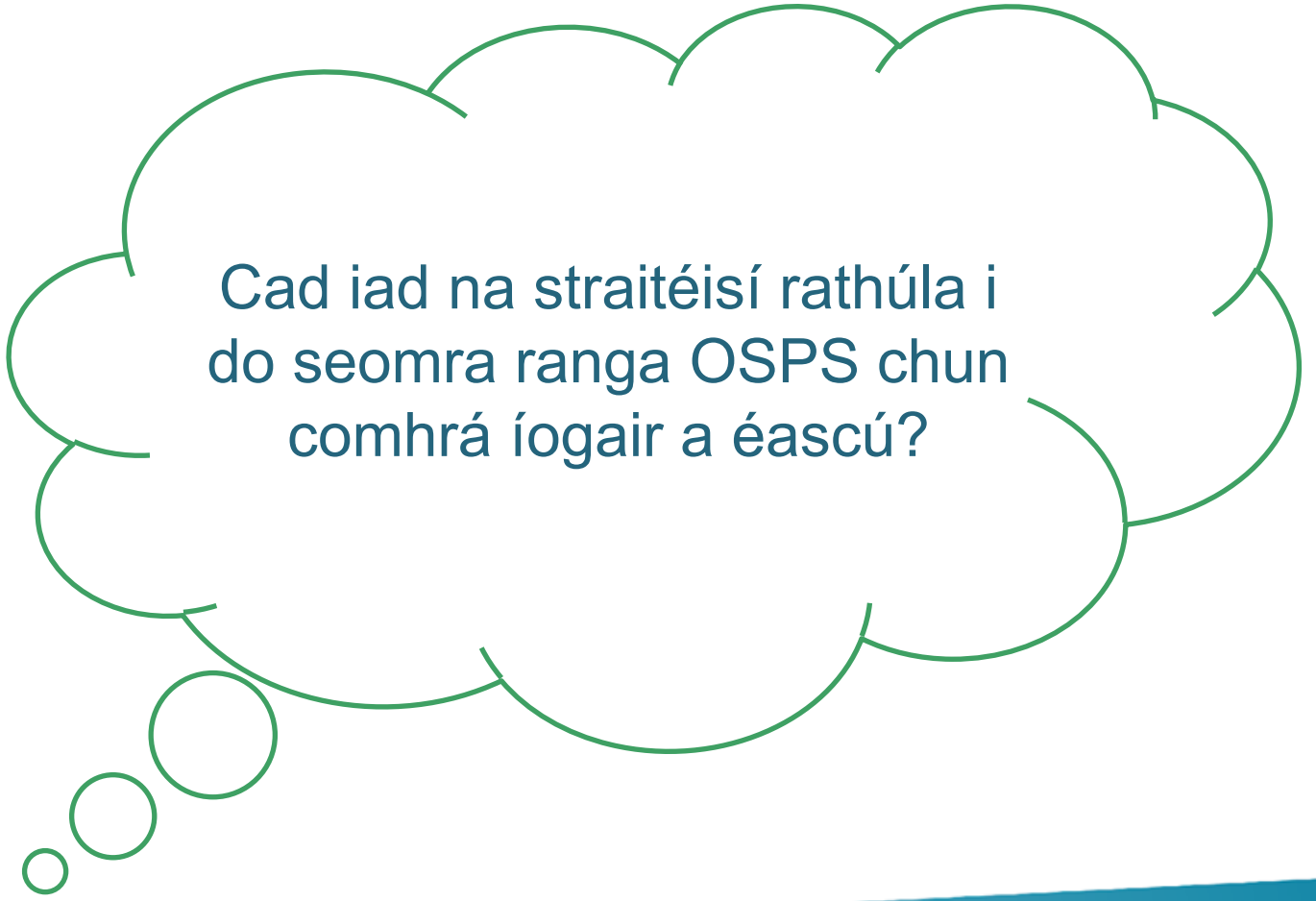
Oide

LFG 3

Comhráite Íogaire a Éascú

Oide

LFG 3

Fianaise Múinteora

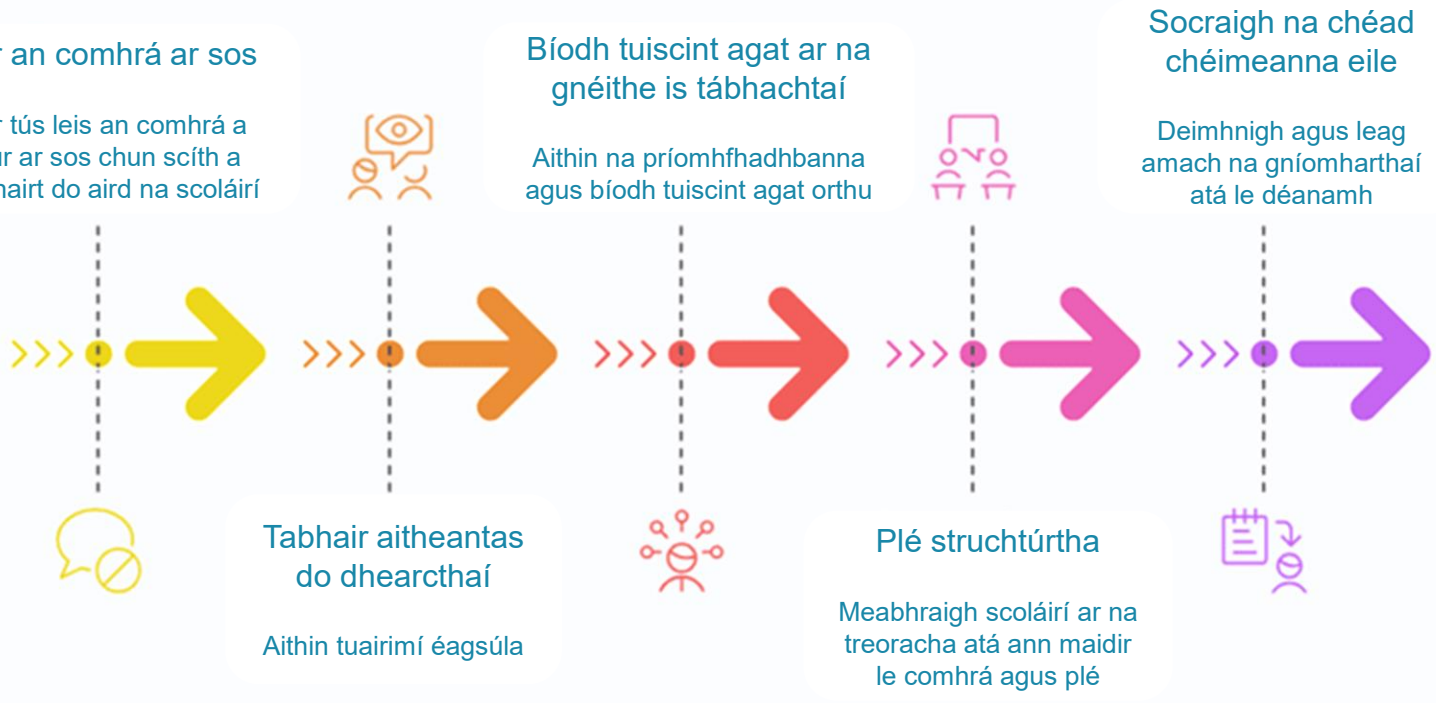

Ar éisteacht leis an múinteoir sin duit, cad iad na straitéisí a úsáidtear chun an comhrá a stiúradh i dtreo eile agus aird na scoláirí a dhíriú arís?

Vicky Uí Chatháin
Coláiste Dhún Másc

Cúrsaí a Chur ar Sos

Lena linn: an modh sosa

Learning and Teaching Hub (2025)

Frásaí is Féidir a Úsáid le Cúrsaí a Chur ar Sos.

Ar nóta Post-It, breac síos aon fhrása amháin a bheidh ina chabhair agat agus tú i mbun comhrá a chur ar sos.

Gníomhaíocht – Imirt Ról

1. Roghnaigh cás agus léigh tríd an ngníomhaíocht.

2. Socraigh an fhoghlaim bheartaithe le haghaidh an chomhrá sin.

3. Cuimhnigh ar na ceisteanna íogaire a d’fhéadfadh teacht chun cinn agus ar na ceisteanna a spreagfadh comhrá fóntach.

Spás Sábháilte le Comhaontú

I dtosach an imirt ról seo, glacaimis nóiméad chun an spás sábháilte le haontú a chruthaíomar le chéile a thabhairt chun cinn.

Cad nár cheart dúinn a dhearmad fad a thabharfaimid faoin ngníomhaíocht sin?

Gníomhaíocht – Imirt Ról

Bainigí úsáid as bhur gcás:

- ✓ Léigh an cárta maidir le comhthéacs an ranga.
- ✓ Dáil na cártaí carachtair oraibh féin.
- ✓ Beidh duine agaibh ina mhúinteoir agus ag éascú an chomhrá.
- ✓ Bain úsáid as straitéisí chun an comhrá a éascú.

Athmhachnamh Aonair

nithe a d’fhoghlaim mé.

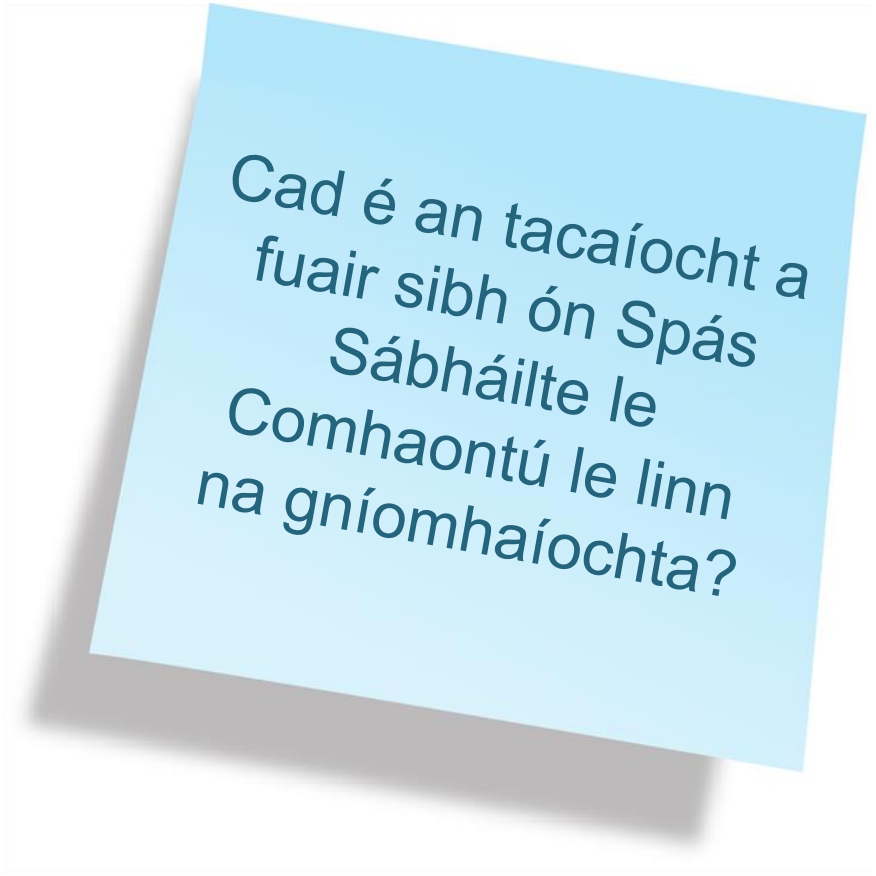

nithe is féidir liom a chur i bhfeidhm nuair a phleanálaim chun plé.

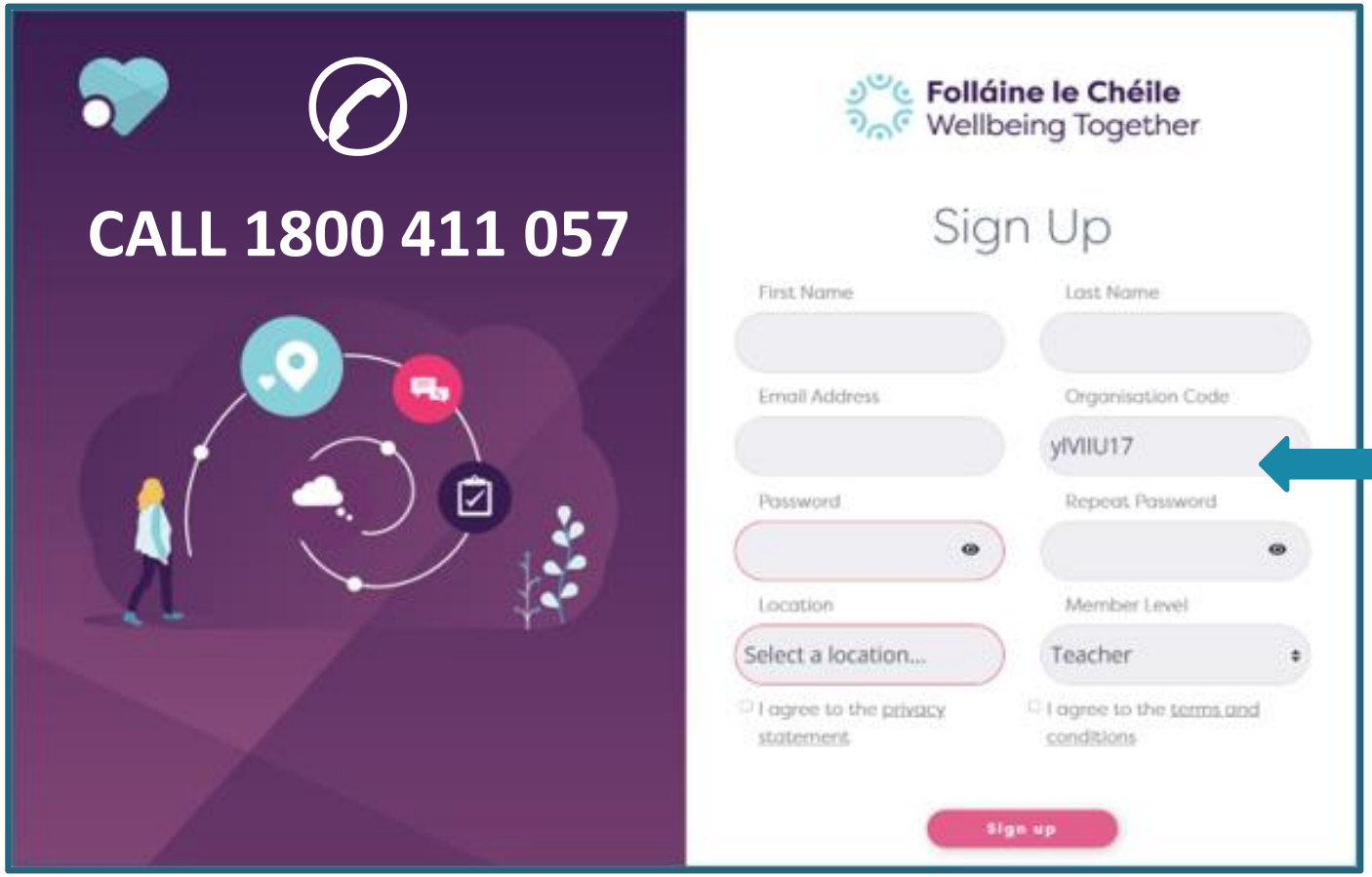

scil éascaithe a n-oibríodh mé uirthi.

Duillín Scoir

Lón

Scéim Chuiditheach d'Fhostaithe

Cód Eagraíochta: yIVIIU17

Imeacht Spreagtha

Lorg duine éigin a ……
le seachtain anuas

10 Nóiméid

Biongó Folláine

Ag baint taitneamh as siúlóid tráthnóna	Ag cur tús le caitheamh aimsire nua	Ag déanamh machnaimh	Ag caitheamh tráthnóna saor ó scáileáin
Ag beartú ar gan tascanna breise a ghlacadh	Ag glacadh páirt in imeacht spóirt	Ag caitheamh seala le cara	Ag eagrú spás aige bhaile
Ag tosnú ar fhéachaint ar chlár nua	Ag glaoch ar chara	Ag caitheamh ama ag siúl an madra	Ag baint triail as oideas nua
Ag baint taitneamh as am léite ciúin	Ag codail go trom ar feadh na hoíche	Ag díriú ar chaitheamh go maith leo féin	Ag baint taitneamh as roinnt ceoil a thaitníonn liom

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professiona Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 3

Ullmhaigh

CC BY NC

Faoi Dheireadh an tSeisiúin seo:

Déanfaidh siad anailísiú ar acmhainn teagaisc agus ullmhóidh le haghaidh ceisteanna íogaire a d'fhéadfadh teacht chun cinn.

I mBun Ullmhú: Gníomhaíocht 3 - Ábhar machnaimh

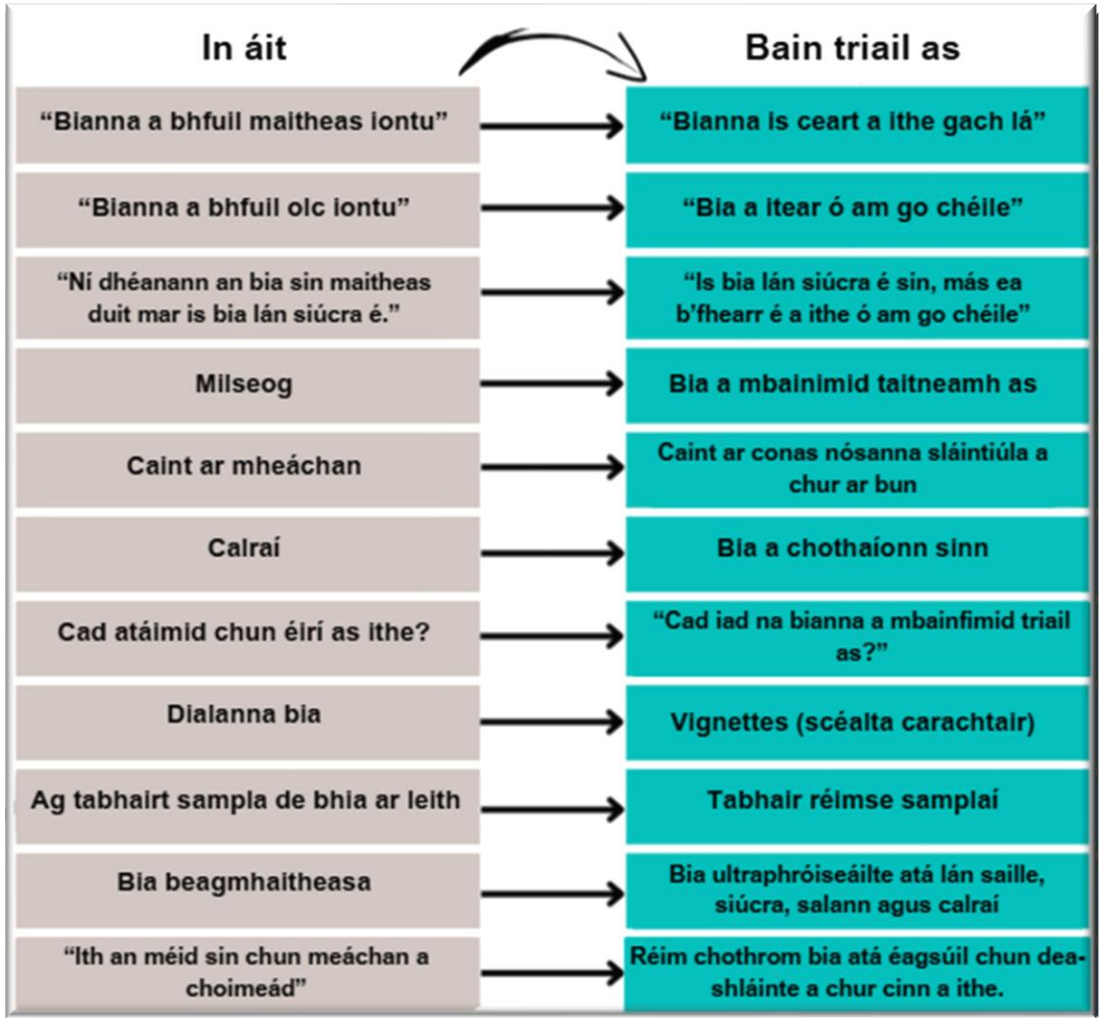
Leigh an nóta múinteora ar lch 14 agus ar lch 15.

"Ba mhaith leat go dtuigfeadh scoláirí an méid seo a leanas: Is foinse chothaithe é bia, ní bagairt."

(FFS, 2024)

tinyurl.com/3mtphewv

Teanga Ionchuimsitheach ar Bhia

Céim 1: Cén fáth, cén áit agus cén uair a ithimid?

Mar ghrúpa, léigí céim 1 agus cuimhnígí ar na saincheisteanna íogaire a d'fhéadfadh teacht chun cinn.

Céim 1: Cén fáth, cén áit agus cén uair a ithimid?

Is foinse thábhachtach chothaithe é bia, ach soláthraíonn sé níos mó ná cothú. Tá sé tábhachtach féachaint ar an réimse iomlán ócáidí, áiteanna agus cúiseanna a n-ithimid an bia a ithimid. Do dhaoine óga, tá tábhacht ar leith ag baint le comhthéacs sóisialta an bhia. Mar shampla, d'fhéadfadh ceangal, muintearas agus sásamh a bheith i gceist le píotsa nó mála sceallóg a roinnt le cairde.

Tabhair cuireadh do na scoláirí grúpaí beaga a dhéanamh agus iarr ar gach bord smaoineamh ar cheann amháin de na nithe seo a leanas:

1. Na **cúiseanna** a n-itheann siad.
2. Na **háiteanna** agus na cásanna éagsúla ina n-itheann siad.
3. Ócáidí agus **cén uair** a itheann siad.

Céim 2 – Roghanna sláintiúla bia a dhéanamh

Oide

FLG 5

Léigí trí aon chás amháin ar a laghad agus cuimhnígí air:

Conas a ullmhóidh sibh le haghaidh an imeachta sin? Tú féin agus an rang

Cad iad na ceisteanna íogaire a d'fheadfadh teacht chun cinn?

Conas a éascóidh tú na comhráite sin?

FSS (2023)

Ag Ullmhú le haghaidh Saincheisteanna Íogaire

- ✓ Bain úsáid as toradh foghlama a d'aithníodh gur toradh foghlama íogair é agus roghnaigh gníomhaíocht ó na huirlisí úsáide atá cheangailte de.
- ✓ Léigh tríd an ngníomhaíocht agus cuimhnigh ar cad iad na codanna inár féidir comhráite íogaire a bheith iontu.
- ✓ Cuimhnigh ar conas a éascóidh tú na comhráite sin ar bhealach ionchuimsitheach.

Ag Ullmhú don Teagasc

OSPS a Theagasc

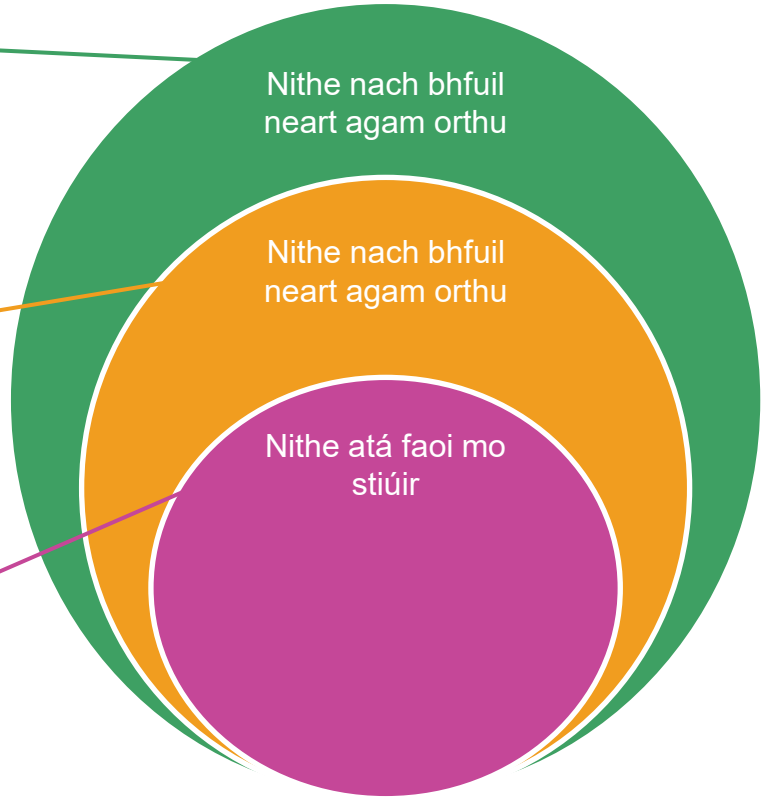
Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG

Athmhachnamh – Réimsí Tionchair

Sin iad na gnéithe nach bhfuil neart agat orthu (timpeallacht baile, creidimh chultúrtha)

Sin iad na gnéithe nach bhfuil neart agat orthu ach go bhféadann tú tionchar a imirt orthu (chultúr an tseomra ranga)

Rinne siad anailísiú ar acmhainn teagaisc agus d'ullmhaigh le haghaidh ceisteanna íogaire a d'fhéadfadh teacht chun cinn.

Le linn an lae seo

Tá sé tuigthe ag rannpháirtithe an príomhról a ghlacann pleanáil éifeachtach i gcomhráite íogaire a éascú.

Chuir siad lena scileanna éascaithe a theastaíonn chun comhráite íogaire sa seomra ranga OSPS.

Rinne siad anailísiú ar acmhainn teagaisc agus d'ullmhaigh le haghaidh ceisteanna íogaire a d'fhéadfadh teacht chun cinn.

Cad a raibh tú ag súil leis ón lá?

An raibh a dtarla le linn an lae ag teacht leis sin?

Na chéad chéimeanna eile

Oide

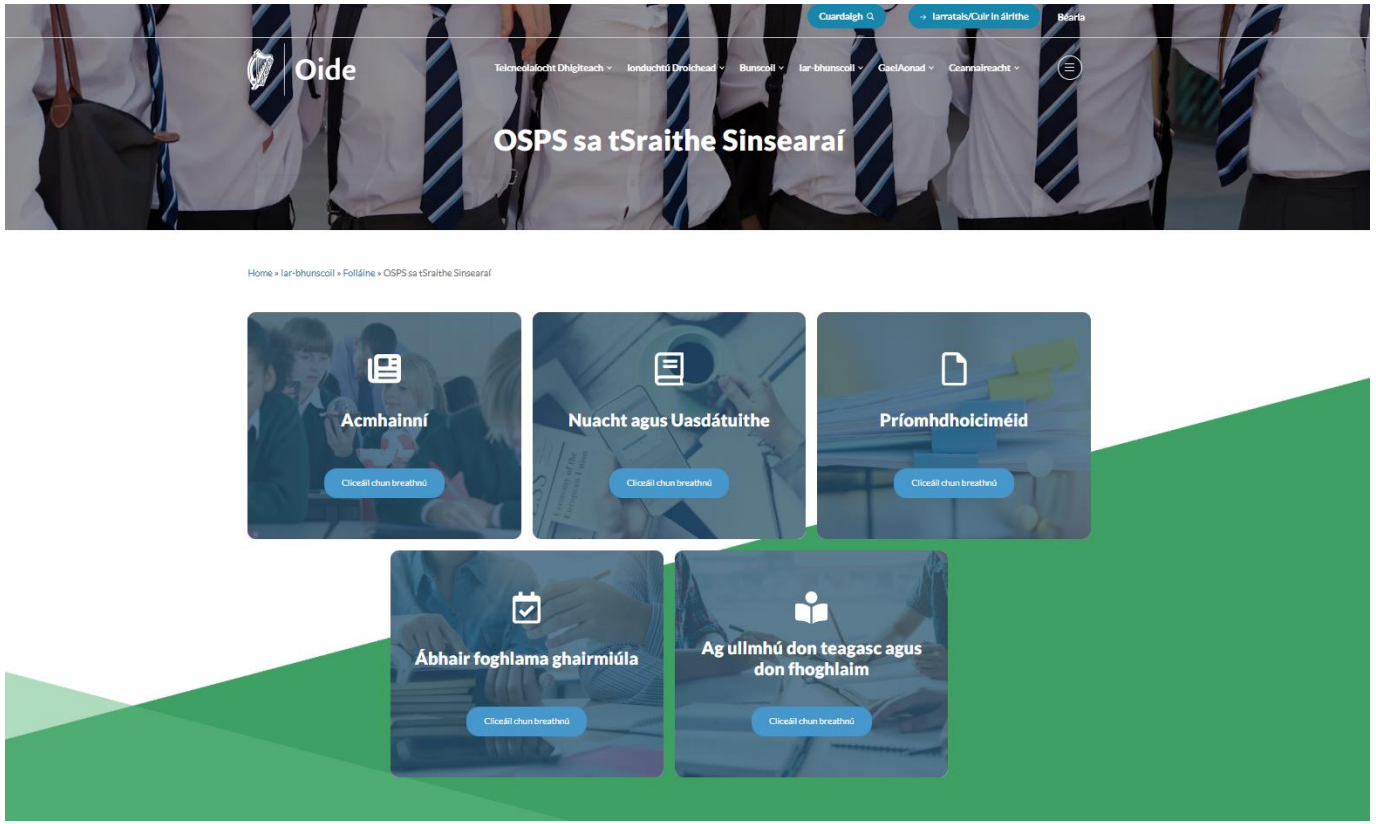
FLG 7

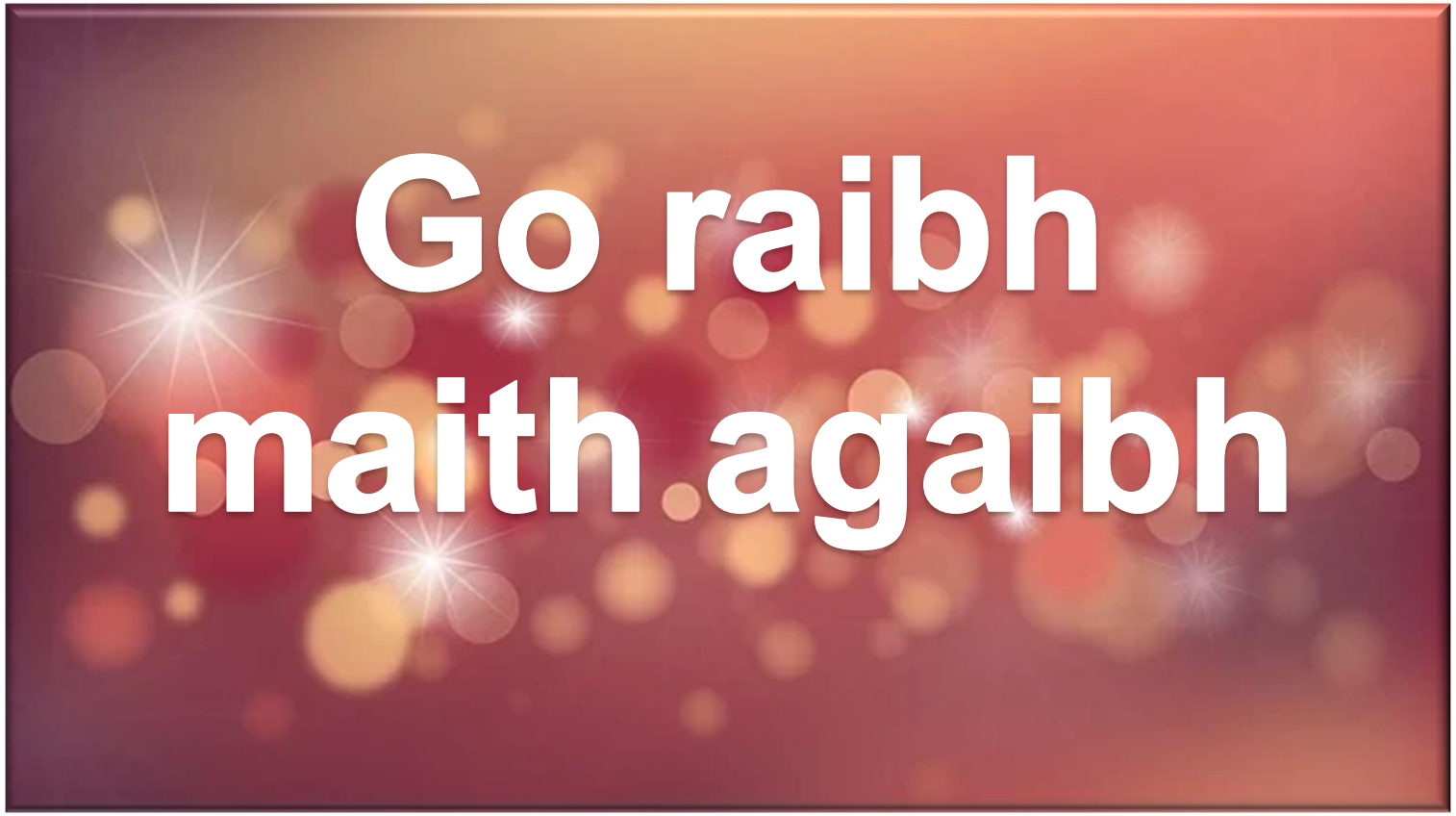
Conas a chuirfidh tú an fhoghlaim agus na heispéiris ón lá le do chleachtas?

Doiciméid Is Tábhachtaí agus Acmhainní atá ar fáil ar Shuíomh Oide

tinyurl.com/4u4smm3b

Go raibh
maith agaibh

Tagairtí

- HSE (2023). Making Healthy Choices 2. Available at: https://www.hse.ie/eng/about/who/healthwellbeing/hse-education-programme/junior-cycle-sphe-training-resources/healthy-choices-2/making-healthy-choices-unit-2.pdf (Accessed on the 7th of January 2026).
- Learning and Teaching Hub (2025). Facilitating Difficult Conversations in the Classroom: Tips for Tutors. Available at: Facilitating Difficult Conversations in the Classroom: Tips for Tutors - Learning and Teaching Hub/ (Accessed 23rd of April 2025).
- NCCA (2021). Background paper and brief for the redevelopment of Junior Cycle SPHE. Available at: https://ncca.ie/media/5169/sphe-background-paper-for-consultation_en.pdf. (Accessed on the 3rd of December 2025)
- NCCA (2023). The teacher as facilitator. Available at: https://curriculumonline.ie/senior-cycle/sphe/sphe-toolkit/preparation-for-teaching (Accessed on the 3rd of December 2025).
- NCCA (2023). Taking a fresh look… at teaching about food. Available at: https://curriculumonline.ie/senior-cycle/sphe/sphe-toolkit/preparation-for-teaching (Accessed on the 7th of January 2026).